

Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra

2012. gada pārskats Kopsavilkums

Eiropas Darba
drošības un veselības
aizsardzības aģentūra

**Europe Direct dienests jums palīdzēs rast atbildes
uz jautājumiem par Eiropas Savienību**

**Bezmaksas tālruņa numurs (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(* Informāciju sniedz bez maksas, tāpat arī lielākā daļa zvanu ir bezmaksas (izņemot dažus operatorus, viesnīcas vai taksofonus).

Papildu informācija par Eiropas Savienību ir pieejama portālā *Europa* (<http://europa.eu>).

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2013. gads

ISBN: 978-92-9240-055-2

ISSN: 1977-2556

doi: 10.2802/54025

© Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra, 2013. gads
Reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots.

Grūtajos ekonomiskajos apstākļos, kad daudzas organizācijas skāra piešķirtā finansējuma samazinājums, Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra (aģentūra) turpināja darbu, lai popularizētu labas darba drošības un veselības aizsardzības (DDVA) nozīmīgumu visu lielumu uzņēmumos. Tā ir vērsusi arī skatu uz priekšu, sākot izstrādāt sava turpmākā darba daudzgadu stratēģisko plānu.

1. Informācijas vākšana un analīze

Eiropas Riska observatorija

2012. gadā tika pabeigts aģentūras pirmais prognozes [paraugprojekts](#), kurā apskatīti ilgtermiņa riski, kas saistīti ar strauji augošo "zaļo" darbavietu jomu. Izstrādājot scenārijus par to, kas varētu notikt, ņemot vērā noteiktu tehnoloģiju attīstību vai pārmaiņas sabiedrībā, un par šo pārmaiņu ietekmi uz DDVA, mērķis ir veicināt debates un izskaidrot lēmumu pieņēmējiem, kādas sekas varētu būt noteiktiem darbības virzieniem.

2013. gadā tiks publicēts galīgais [ziņojums](#) un [kopsavilkums](#) par projektu "Zaļās darbavietas un darba drošība un veselības aizsardzība. Prognoze par jaunajiem un nākotnes riska veidiem saistībā ar jaunām tehnoloģijām laikposmam līdz 2020. gadam".

Vēl viens no aģentūras galvenajiem projektiem ir bijis [Eiropas uzņēmumu apsekojums par jaunajiem un nākotnes riska veidiem \(ESENER\)](#), kas mums pirmo reizi ir sniedzis faktiskajai situācijai atbilstošu priekšstatu par to, kā Eiropā tiek pārvaldīti atsevišķi svarīgi darba vides riska faktori. Īpaša uzmanība tika pievērsta psihosociālajiem riska faktoriem, piemēram, ar darbu

saistītam stresam, vardarbībai un uzmākšanās problēmai.

Pastiprināta uzmanība tagad ir pievērsta apsekojumā iegūto datu sekundārajai analīzei, kas izklāstīta četros ziņojumos un [kopsavilkumā](#), kuri publicēti 2012. gadā: "[Darba drošības un veselības aizsardzības pārvaldība](#)", "[Darbinieka pārstāvēšana un konsultēšana par veselības un drošības jautājumiem](#)", "[Psihosociālo risku pārvaldība darbā](#)" un "[Psihosociālo risku pārvaldības virzītājspēki un kavēkļi](#)". Tika apstiprināts otrais *ESENER*, kurā ietvertas arī mazāki uzņēmumi, lauksaimniecība kā nozare un lielāks valstu skaits.

Cits projekts ļāva izstrādāt jaunu aģentūras ziņojumu ar nosaukumu "[Risku apzināšanās un risku komunikācija saistībā ar nanodaļiņām darbavietās](#)", kurā pievērsta uzmanība trūkumiem mūsu zināšanās par iespējamiem riskiem saistībā ar darbu ar nanodaļiņām – ļoti maza izmēra materiāliem.

Turpinājās arī sagatavošanas darbs, lai 2013. gadā uzsāktu vietnes *OSHwiki* darbību izmēģinājuma režīmā – galvenajām tēmām par aģentūras darba programmu tika pievienoti raksti.

Darba vides informācija

Gada laikā ir publicēta virkne [rokasgrāmatu un faktu lapu](#), lai atbalstītu 2012.-2013. Gada Drošu un veselībai nekaitīgu darbavietu kampaņu "Novērsīsim darba vides riskus kopā". To vidū ir divas publikācijas, kas sagatavotas kopīgi ar Eiropas Arodbiedrību konfederāciju (ETUC) un darba devēju organizāciju *BUSINESSEUROPE*, par [darbinieku līdzdalību](#) darba vides jautājumu risināšanā. Bez tam ziņojumā tiek apskatīts, kā labas vadības prakses var veicināt labāku [darbaņēmēju rīcību saistībā ar DDVA](#), gadījumu izpētes pārskatā apskatītas [darbinieku līdzdalības piemēri](#) un vēl vienā pētījumā apskatīti veidi, kā organizācijas var veicināt labu [darba aizsardzības jautājumu risināšanu savās piegādes ķēdēs](#).

Tika uzsākts arī 2014.-2015. gada kampaņas sagatavošanas darbs, kurā pastiprināta uzmanība tiks pievērsta psihosociāliem riskiem un jo īpaši praktiskiem riskiem, kas ir pieejami šīs problēmas risināšanai. 2012. gadā aģentūra veica valstu kontaktpunktu aptauju, lai uzzinātu, kāds atbalsts saistībā ar kampaņām tiem nepieciešams, un aptaujas rezultāti palīdzēja iezīmēt produktus, kas ir jāizstrādā nākošajai kampaņai.

Aģentūras [tiešsaistes interaktīvais riska novērtēšanas \(OiRA\) rīks](#) nodrošina mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem vienkāršus bezmaksas līdzekļus darba vides riska novērtēšanai. Kopš OiRA projekta sākšanas 2011. gadā aģentūra ir turpinājusi attīstīt rīku, padarot to lietotājam draudzīgāku, izveidojot OiRA kopienu (kas nodrošina apmācību un uzticamu palīdzības dienestu) un popularizējot OiRA izmantošanu un piemērošanu noteiktām uzņēmējdarbības nozarēm. Tiek izstrādāti jauni OiRA moduļi par psihosociāliem riskiem, drošu apkopju veikšanu un darbam birojos.

[Veselības veicināšana darbavietās \(VVD\)](#) darba devējus rosina ne vien ievērot darba aizsardzības normatīvo aktu prasības, bet arī mēģināt palīdzēt uzlabot darbinieku veselību. 2012. gadā tika izdotas publikācijas par [VVD jaunu darbinieku vidū, garīgās veselības aizsardzības veicināšanu darbavietā un ģimenes problēmu un darba dzīves līdzsvaru](#), kā arī e-faktu lapas, atbalstot informētības uzlabošanas mini-kampaņu par tabakas dūmiem darba vidē: "[Tabaka – padomi smēķētājiem par tās ietekmi uz veselību](#)", "[Tabaka – padomi nesmēķētājiem par tās ietekmi uz veselību](#)" un "[Tabaka: padomi darba devējiem, kā iekārtot darba vidi bez cigarešu dūmu ietekmes](#)". Tika pabeigti arī divi literatūras pārskati par motivējošiem faktoriem gan [darba devējiem](#), gan [darbaņēmējiem](#) piedalīties VVC shēmās. Aģentūra arī piedalījās VVC ekspertu grupā ar nolūku paplašināt VVC projektu līdz plašākai pieejai attiecībā uz labsajūtu darbā.

Sava pašreiz īstenotā projekta par [DDVA integrēšanu vai "iekļaušanu" izglītībā](#) ietvaros aģentūra publicēja [faktu lapu](#) un gadījumu izpētes sērijas (ar nosaukumu "[Skolotāju sagatavošana par to, kā veikt apmācību par riskiem – DDVA iekļaušanas skolotāju sagatavošanas programmās piemēri](#)") par labu praksi skolotāju sagatavošanā par DDVA un par to, kā veikt apmācību par riskiem.

Aģentūra 2012. gadā sāka sagatavošanas darbus 2 miljonu eiro vērtam pilotprojektam par gados vecāku darbinieku DDVA, lai informētu par politikas attīstību un sniegtu labu stratēģiju un praksi piemērus, palīdzot gados vecākiem darbiniekiem saglabāt veselību. Plānots, ka projekta īstenošana tiks uzsākta 2015. gadā.

2. Saziņa, kampaņas un popularizēšana

Aprīlī Briselē tika atklāta 2012.-2013. gada Drošu un veselībai nekaitīgu darbavietu kampaņa "Novērsīsim darba vides riskus kopā". Kampaņā galvenā uzmanība pievērsta tam, cik svarīgs ir vadības atbalsts darbinieku līdzdalībai darbavietu uzlabošanā. Briselē notika iespējamo partneru tikšanās, lai palīdzētu atrast oficiālos kampaņas partnerus: tajā piedalījās vairāk nekā 100 dalībnieku no dažādām organizācijām. Aģentūra turpina atbalstīt valstu kontaktpunktus sabiedrības informēšanas pasākumu organizēšanā, izmantojot Eiropas palīdzības paketi. Daudzi kampaņas pasākumi notika [Eiropas drošu un veselībai nekaitīgu darbavietām nedēļas](#) ietvaros oktobrī. Kampaņai pievienojās [86 oficiāli kampaņas partneri](#), kuriem arī tika sniegts atbalsts kampaņas rokasgrāmatas un dažādu [reklāmas materiālu](#) veidā, kas tulkoti 24 valodās un ir brīvi pieejami. Napo konsorcijs izveidoja [filmu](#), kurā darbojas populārais animācijas filmu tēls Napo, un pirmo reizi kampaņas informatīvajā materiālā tika iekļauta [iPad lietojumprogramma](#), par kuru jau ir izrādīta liela interese. Saņemti apmēram piecdesmit pieteikumi [Labas prakses balvu konkursam](#).

Tika veikta otrā [Eiropas viedokļu aptauja par darba drošību un veselības aizsardzību](#), novērtējot vairāk nekā 35 000 sabiedrības pārstāvju viedokļus 36 Eiropas valstīs par mūsdienu problēmām darbavietās. Aptaujas rezultāti apliecina virknes aģentūras veikto aktivitāšu aktualitāti, tostarp pastiprinātas uzmanības pievēršanu ar darbu saistītam stresam..

2012. gads bija [Eiropas Aktīvas novecošanas un paaudžu solidaritātes gads](#), un aģentūra tajā aktīvi piedalījās, padarot pieejamu informāciju par to, kā palīdzēt darba ņēmējiem ilgāk palikt darba spējīgiem. Tā ietvēra jaunu [tīmekļa vietnes sadaļu par novecojošiem darbiniekiem](#) un saistītus rakstus "[Aktīvas novecošanas veicināšana darbavietā](#)" un "[Strādāsim labāk – ilgākam darbmūžam](#)".

Aģentūra piedalījās [Pasaules dienā bez tabakas](#), uzsākot savu [sabiedrības informēšanas līmeņa paaugstināšanas kampaņu "No tabakas dūmiem brīvas darbavietas"](#). Tā izstrādāja arī jaunus rīkus un materiālus, kas palīdz darba devējiem un darbiniekiem izprast [jaunās ķīmisko vielu bīstamības piktogrammas](#), kuras pakāpeniski tiek ieviestas ES. Un ceturto gadu pēc kārtas aģentūra prezentēja savu [Veselībai nekaitīgu darbavietu filmu balvu](#) Starptautiskajā Leipcigas dokumentālo un animācijas filmu festivālā ([DOK Leipzig](#)).

Aģentūra iesaistījās projektā, kura mērķis ir iepazīstināt sākumskolas skolēnus ar pamatzināšanām par veselības aizsardzību un drošību. [Iniciatīva "Napo skolotājiem"](#) tiešsaistē padara pieejamu skolotājiem plašu mācību palīgmateriālu klāstu. Resursos (tostarp stundu plānos un videoklipos, kas līdz šim ir pieejami septiņās valodās) attēlots animācijas filmu varonis Napo, kas saistošā veidā palīdz izklāstīt informāciju par darbavietu drošumu un nekaitīgumu veselībai.

Aģentūra rīkoja preses, mediju un sabiedrisko attiecību aktivitātes ES un valstu līmenī un uzsāka jaunu [mediju partnerības projektu](#), kas papildināja notiekošo veselībai nekaitīgo darbavietu kampaņu. Tā turpināja aktīvi piedalīties dažādās Eiropas un starptautiskajās konferencēs un izstādēs. Turklāt tā izstrādāja jaunu tiešsaistes stratēģiju, veica savas tīmekļa vietnes pārveidi un palielināja savu klātbūtni sociālajos tīklos [Twitter](#), [Facebook](#) un [LinkedIn](#).

Aģentūra turpināja attīstīt saziņas partnerattiecības ar Eiropas Komisijas Uzņēmējdarbības un rūpniecības ģenerāldirektorātu, Konkurētspējas un inovāciju izpildaģentūru un [Eiropas Biznesa atbalsta tīklu](#). Tā turpināja izmantot vizuālos medijus kā līdzekli labas DDVA popularizēšanai, papildinot digitālo aktīvu bibliotēku, ievadot attēlus un atbalstot ar DDVA saistītas foto izstādes. Tā turpināja arī publikāciju programmu, gada laikā sagatavojot desmit jaunus aģentūras ziņojumus, sešus literatūras pārskatus, trīs faktu lapas, 11 e-faktu lapas un daudzus rakstus un audiovizuālos materiālus.

3. Tīkla attīstīšana un koordinēšana

ES un starptautiskā tīkla attīstīšanas ziņā gada laikā īstenoto nozīmīgo izstrādes pasākumu vidū ir ieinteresēto personu iesaistīšana aģentūras jaunās daudzgadu stratēģiskās programmas sagatavošanā un joprojām notiekošā DDVA informācijas izplatīšana Eiropas iestādēm, Eiropas sociālā dialoga partneriem un citām ieinteresētajām personām Eiropā.

Aģentūra turpina darbu, sagatavojot kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis iesaistei Viseiropas DDVA pasākumos, piemēram, šajās valstīs organizējot pasākumus kampaņas ietvaros un sagatavojot aģentūras informatīvos materiālus dažādās valodās.

Briseles Sakaru birojs turpināja pārstāvēt aģentūru saistībā ar dažiem tās galvenajiem partneriem ES līmenī, kā arī piedaloties ES-ASV dialogā par DDVA. Aģentūra ir vairāk iesaistījusies Eiropas sociālajā dialogā un nozaru sociālā dialoga komitejās.

Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra (EU-OSHA) sniedz savu ieguldījumu, lai Eiropa kļūtu par drošāku, veselībai nekaitīgāku un produktīvāku vietu, kurā strādāt. Aģentūra pēta, izstrādā un izplata uzticamu, līdzsvarotu un objektīvu darba drošības un veselības aizsardzības informāciju un organizē Viseiropas informētības vairošanas kampaņas. Aģentūra, ko Eiropas Savienība izveidoja 1996. gadā ar mītņi Bilbao, Spānijā, apvieno pārstāvjus no Eiropas Komisijas, dalībvalstu valdībām, darba devēju un darba ņēmēju organizācijām, kā arī vadošos ekspertus katrā no 27 ES dalībvalstīm un arī ārpus tām.

**Eiropas Darba drošības un veselības
aizsardzības aģentūra**
Gran Vía 33, 48009 Bilbao, SPĀNIJA
Tālr. +34 944794360
Fakss +34 944794383
E-pasts: information@osha.europa.eu